

אספנות: מה מספר האוסף שלי

המנוע שמאחורי האוסף, האלבום של סבתא רוני, המדריך השקט של האספן החכם, ואוספים – נכס או נטל? – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 9 הטקסט: מארונות הפלאות ועד המדף בחדר: אוספים – נכס או נטל?
- 11 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 12 חלק ב' – צלילה
- 14 חלק ג' – מעמקים
- 17 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מהדורה למורה ומפתח תשובות

כלים לקריאה

- 5 דף האסטרטגיות
- 6 מפת הצלילה
- 7 סימניות לגזירה
- 8 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה – חט"ע. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- לאתר ולהבין מידע בטקסטים מסוגים שונים (סיפורי, מידעי עם טבלה, טיעוני) על הסיבות לאספנות ועל ניהול אוסף חכם.
- להבחין בין ערך למחיר, ולזהות את מבנה הטיעון: טענה, נימוק, טענת נגד, הפרכה ומסקנה, ואת תפקידן של מילות הקישור.
- לגבש עמדה אישית מנומקת על אספנות חכמה: תקציב, גבולות, החלפה הוגנת ועמידה מול הלחץ 'להשלים'.

גרסה קצרה – 10 דקות

קוראים יחד את שתי הפסקאות האחרונות של סיפור האלבום של סבתא רוני ושואלים: למה שתיהן התכוונו לאותו דבר? אחר כך מציגים את ארבעת הכללים ואת השאלה 'אני קונה את הפריט או את הרגע שאחריו?'. כל תלמיד ותלמידה כותבים משפט אחד על חפץ שיקר להם בלב ולא בכסף.

שאלת פתיחה לכיתה

דמיינו שאתם צריכים לבחור חפץ אחד מהבית שמספר משהו עליכם. איזה חפץ הייתם בוחרים, ואיזה סיפור הוא היה מספר? האם הוא יקר בכסף, או יקר ללב?

חוסן וזיכרון: גש"ר מאח"ד · עש"ן ד"ק · מעש"ה

גש"ר מאח"ד הוא מצפן לאספן/ית החכם/ה: גוף – מסדרים ושומרים, שכל – תקציב ורשימה, רגש – מה הפריט מזכיר לי, חברה – מחליפים בהגינות, דמיון – הסיפור של כל פריט, אמונה וערכים – אוסף לא קונה שמחה, הוא שומר זיכרון. כשעולה הלחץ 'להשלים' מול מודעה של 'מהדורה מוגבלת', אפשר להשתמש בעש"ן ד"ק: ע – עצור, ש – שרירים (מכווצים את האגרופים ומשחררים לאט), נ – נשימה (שאיפה איטית ונשיפה ארוכה), ד – דיבור עצמי ('אני לא חייב/ת לקנות עכשיו'), ק – קדימה (בוחרים צעד קטן אחד, למשל לבדוק את התקציב). וכשחבר או חברה מספרים שהם לא מצליחים להפסיק לקנות, מעש"ה מכוון את העזרה: מ – מחויבות 'אני כאן איתך', ע – עידוד לפעולה (משימה קטנה עכשיו), ש – שאלות (מה קרה? מה עוזר לך?), ה – הבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה), כולל פנייה ליועצת. האוסף גדל, הכיס מתרוקן והלחץ "להשלים" עולה? גש"ר מאח"ד לאספן/ית החכם/ה: גוף – מסדרים ושומרים, שכל – תקציב ורשימה, רגש – מה הפריט מזכיר לי, חברה – מחליפים בהגינות, דמיון – הסיפור של כל פריט, אמונה וערכים – אוסף לא קונה שמחה, הוא שומר זיכרון.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

מערך שיעור - 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וצלילה ראשונה	שאלת הפתיחה: 'איזה חפץ מהבית מספר משהו עליכם? יקר בכסף או יקר ללב?'. שקופית הפתיחה. הצגת שלוש רמות הצלילה: פני המים, מתחת למים, המעמקים.
10	קריאה מודרכת: המנוע שמאחורי האוסף	קריאה של הטקסט המידעי עם הטבלה (המניעים: הנאה, למידה, יוקרה, נאמנות וקשר). עצירה בתחנת העצירה: איזו שורה בטבלה הכי קרובה אליכם? שאלה אחת שעונים עליה מתוך הטבלה.
10	עבודה בתחנות לפי רמות	כל קבוצה עובדת על הרמה שלה: הסיפור על האלבוש של סבתא רוני, הטקסט המידעי, הטקסט הטיעוני על נכס או נטל, הטקסט הפשוט לעולים ולעולות או השורות הקצרות. כל קבוצה עונה על שאלות פני המים ומתחת למים וממיינת 'צעד חכם או מלכודת'.
8	המדריך השקט וגש"ר מאח"ד	מליאה: ארבעת הכללים (מיקוד, תיעוד, שמירה, תקציב) ושאלת המפתח 'אני קונה את הפריט או את הרגע שאחריו?'. מיפוי משותף של גש"ר מאח"ד לאספן/ית החכם/ה, וכל אחד ואחת בוחרים ערוץ שמתאים להם.
8	המעמקים: כתיבה ומשחק בחירה	כתיבה אישית: 'כרטיס אוסף' לפריט עם סיפור, או פסקת טיעון בחט"ע. מי שמסיימים משחקים במשחק בחירת המסלול של הרמה שלהם.
4	סיכום וכרטיס יציאה	שיתוף של שניים או שלושה כרטיסי אוסף (רק בהתנדבות). מילוי כרטיס יציאה. משפט סיום: 'אוסף לא קונה שמחה, הוא שומר זיכרון'.

טיפים להנחיה

- אסטרטגיות קריאה: לפני הקריאה מסתכלים על הכותרת ועל סוג הטקסט (סיפורי, מידעי עם טבלה, מידעי עם איור או טיעוני) ומנחשים מה נלמד. בזמן הקריאה עוצרים בתחנות העצירה ומסמנים מילות קישור ומילים קשות. אחרי הקריאה עוברים בשלוש רמות הצלילה: פני המים (מה כתוב), מתחת למים (מה בין השורות), המעמקים (מה זה אומר עליי). שאלות הטריזיה של המורה מתאימות לחזרה מהירה בסוף השיעור.
- מרחב בטוח ומכיל: לא כל המשפחות יכולות להרשות לעצמן אוספים, ולכן מדגשים שאוסף יכול להיות בחינם (אבנים, עלים, כרטיסים, תמונות). לא שואלים כמה כסף הוציאו, לא משווים בין אוספים ולא מבטיחים רווח מהשקעה. שיתוף הוא תמיד מרצון. זהו שיעור תומך ולא טיפול: אם עולה קושי, למשל קנייה כפייתית, חוב, לחץ חברתי או אובדן של אדם קרוב שהחפץ מזכיר, פונים ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.
- דיוק עובדתי וכללי שמות: את הנתון על איסוף הגבישים בקלהארי לפני כ-105,000 שנה ואת המועד שבו הופיעו אלבומי הבולים הראשונים (בסביבות 1862) מציגים בניסוח 'לפי ההערכות' (לודא). השנה 1840, שבה הונפק הבול הראשון, מבוססת. בכיתה אין להזכיר שמות של משחקי קלפים, סדרות בובות, מותגים, אתרי מכירות פומביות או חנויות. מדברים באופן כללי: 'קלפי אספנות', 'שקיות הפתעה', 'רשת חברתית'.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

הכוונה לשאלה הפתוחה – חט"ע

בקריאה הביקורתית: הטענה – אוסף הוא נכס כשהוא בנוי על סיפור, סקרנות וגבולות, ונטל כשהוא בנוי על לחץ ופומו. ראייה – אוספנות מפתחת סקרנות, מחקר, סבלנות וארגון (דוגמת אספני הבולים). טענת הנגד – אוספים הם צורה מתוחכמת של צריכה, וגם ארונות הפלאות מעוררים שאלה מוסרית. ההפרכה – 'אף על פי שהביקורת הזאת חשובה, אין היא מוכיחה שהאספנות עצמה פסולה... צריך לאסוף בתבונה'. שלד למאמר: 1. פתיח ומשפט טענה ('אוסף פרטי יכול להיות מוזיאון קטן, בתנאי ש...'). 2. נימוק ראשון ודוגמה (למידה, תיעוד, זיכרון משפחתי). 3. 'יתרה מזו' – נימוק שני (קשר בין חברים ובין דורות, אוסף בחינם). 4. 'אולם, יש הטוענים...' – טענת הנגד (שיווק, 'מהדורה מוגבלת', פומו). 5. 'אף על פי ש...' – הפרכה (גבולות, תקציב ושאלת המקור הופכים צריכה לבחירה מודעת). 6. 'לפיכך' – מסקנה. התשובות לשאלות הסגורות: לשכנע שאוסף הוא נכס רק כשיש לו סיפור וגבולות; טענת נגד; מסקנה ותוצאה; דוגמה היסטורית ושאלה רטורית; השורש ח"כים.

מפתח תשובות למורה – חט"ע. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

שאלה	תשובה
1	א. לשכנע שאוסף הוא נכס רק כשהוא בנוי על סיפור, סקרנות וגבולות
2	ב. הצגת טענת הנגד
3	1. נכון 2. לא נכון 3. לא נכון 4. נכון
5	„ההבדל אינו בפריט עצמו – אלא בנו...”
6	אוסף הוא נכס כאשר הוא בנוי על סיפור, סקרנות וגבולות ← טענה; אוספנות מפתחת סקרנות, מחקר, סבלנות וארגון ← נימוק / ראייה; אספנים מחליפים כפילויות ובונים שפה משותפת בין דורות ← מסקנה; נימוק / ראייה; אוספים הם בסך הכול צורה מתוחכמת של צריכה ← טענת נגד; 'מהדורה מוגבלת' נועדה לגרום לנו לקנות מהר ← טענת נגד; המבחן האמיתי הוא מה אני לומד או לומדת מהפריטים ←
7	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג
8	א. ח"כים: השיווק בנוי בחוכמה ובערמומיות כדי להשפיע עלינו
9	ג. מסקנה ותוצאה
10	א. דוגמה היסטורית ושאלה רטורית

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מסכמים במשפט

מה הרעיון המרכזי – במילים שלי?

בוחנים בעין ביקורתית

האם הנימוקים משכנעים? מה חסר?

מחברים לחיים

איפה פגשתי משהו דומה? מה עמדת?

בזמן הטקסט

מסמנים בעיפרון

מילה לא מוכרת – עיגול. משפט חשוב – קו.

עוצרים בתחנות

מה קרה עד עכשיו? מה אני מנחש/ת שיקרה?

ממפים את הטיועון

טענה, נימוקים, טענת נגד, הפרכה ומסקנה. שימו לב למילות קישור.

לפני הטקסט

מציצים בכותרת ובתמונה

על מה הטקסט? מה כבר ידוע לי על הנושא?

קובעים מטרה

למה אני קורא/ת? למידע, להנאה, כדי לגבש דעה?

מזהים סוגה ומטרה

טור, כתבה, מאמר טיועון? מה הכותב/ת רוצה להשיג?

מקרא סימונים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

- ☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
- ☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
- ☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
- ☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים
ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט טיעוני

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
ארונות פלאות	חדרים שמולאו בחפצים נדירים במאה ה-16, וקדמו למוזיאונים	
משקולת	כאן: דבר שמכביד ומעיק, נטל	
כפילויות	פריטים שיש מהם יותר מעותק אחד	
מהדורה מוגבלת	סדרה שיוצרה בכמות קטנה, ביטוי שיווקי שמעודד קנייה מהירה	
בתבונה	בחוכמה ובשיקול דעת	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- האם הטיעון משכנע? למה?
- מה טענת הנגד החזקה ביותר?
- מה עמדתי המנומקת?
- איך זה מתחבר לחברה שלנו?

השאלה שלי: 📝

אספנות: מה מספר האוסף שלי 📖
חט"ע 🎓

צלילה

בין השורות

- מה תפקיד הפסקה בטקסט?
- איזה יחס לוגי יוצרת מילת הקישור?
- מה המטרה של הכותב/ת?
- מה פירוש הביטוי בהקשר?

השאלה שלי: 📝

אספנות: מה מספר האוסף שלי 📖
חט"ע 🎓

פני המים

כתוב בטקסט

- מי? מה? איפה? מתי?
- איזה פרט מוכיח?
- מה קרה קודם ומה אחר כך?
- איפה זה כתוב?

השאלה שלי: 📝

אספנות: מה מספר האוסף שלי 📖
חט"ע 🎓

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

חדרים שמולאו בחפצים נדירים במאה ה־16, וקדמו למוזיאונים	ארונות פלאות
כאן: דבר שמכביד ומעיק, נטל	משקולת
פריטים שיש מהם יותר מעותק אחד	כפילויות
סדרה שיוצרה בכמות קטנה, ביטוי שיווקי שמעודד קנייה מהירה	מהדורה מוגבלת
בחוכמה ובשיקול דעת	בתבונה
הוספה והעצמה של נימוק	יתרה מזו
הצגת טענת נגד	מנגד
ויתור: הודאה בטענה ודחיית מסקנתה	אף על פי ש...

מארגנות הפלאות ועד המדף בחדר: אוספים – נכס או נטל?

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט טיעוני. חשבו על חפץ ששמרתם שנים: מה הוא מספר עליכם? והאם לדעתכם אוסף יכול להפוך לנטל? נמקו.

הניחוש שלי:

מילון קטן

ארגון פלאות

חדרים שמולאו בחפצים נדירים במאה ה־16, וקדמו למוזיאונים

משקולת

כאן: דבר שמכביד ומעיק, נטל

כפילויות

פריטים שיש מהם יותר מעותק אחד

מהדורה מוגבלת

סדרה שיוצרה בכמות קטנה, ביטוי שיווקי שמעודד קנייה מהירה

בתבונה

בחוכמה ובשיקול דעת

הערות שלי

1 במאה ה־16 בנו אצילים, עשירים ובני מלוכה באירופה 'ארגון פלאות': חדרים שלמים שמולאו בחפצים נדירים, כגון צדפים מימים רחוקים, מינרלים, כלי נשק וחפצי אמנות. מתוך האוספים הפרטיים האלה צמחו, במשך הזמן, המוזיאונים המודרניים. מתברר אפוא שהאוסף הפרטי הוא במידה רבה אבי הזיכרון הציבורי. אולם האם כל אוסף הוא אוצר, או שלפעמים הוא דווקא משקולת?

2 עמדתי היא שאוסף הוא נכס כאשר הוא בנוי על סיפור, סקרנות וגבולות, והוא הופך לנטל כאשר הוא נבנה על לחץ ועל הפחד להחמיץ (פומו). במילים אחרות, ההבדל אינו בפריט עצמו – אלא בנו, באספנים ובאספניות.

3 ראשית, אוספנות מפתחת יכולות של ממש: סקרנות, מחקר, סבלנות וארגון. מי שאוספים בולים לומדים לשאול מאין הגיע כל בול, למיין לפי נושא ולתעד כל פריט בכרטיס. משום שהאוסף מחייב לסדר מידע ולשמור על דברים, הוא הופך לכלי חינוכי. יתרה מזו, אוסף אישי יכול להיות 'מוזיאון קטן' של העולם הפנימי שלנו, מקום שבו כל פריט שומר זיכרון.

4 שנית, אוסף יוצר קשר. אספנים ואספניות מחליפים כפילויות, משווים מצאים ומספרים סיפורים, וכך נבנית שפה משותפת בין חברים ואף בין דורות. סבתא שמעבירה אלבום לנכדתה מעבירה לה גם פרק מסיפור חייה. חשוב לציין שאוסף כזה אינו חייב לעלות כסף: אבנים, עלים, כרטיסים ותמונות הם אוסף לכל דבר.

● **תחנת עצירה:** עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם יקרה עכשיו?

5 מנגד, יש הטוענים שאוספים הם בסך הכול צורה מתוחכמת של צריכה. לדבריהם, בעידן של שיווק חכם, ביטויים כמו 'מהדורה מוגבלת' או 'פריט אחרון' נועדו לגרום לנו לקנות מהר ולשכוח לשאול למה. יש בטענה זו מן האמת. גם ארגון הפלאות מעוררים שאלה מוסרית, משום שחלק מהפריטים שבהם הגיעו מארצות רחוקות בדרכים לא הוגנות. לכן היסטוריונים שואלים היום לא רק 'מה נאסף?' אלא גם 'איך זה הגיע לכאן?'

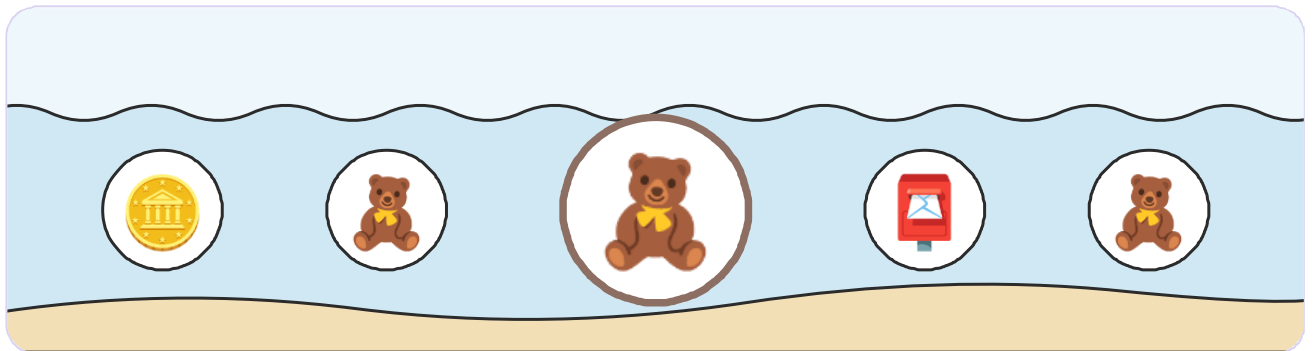

מארונות הפלאות ועד המדף בחדר: אוספים – נכס או נטל?

(המשך)

6 אף על פי שהביקורת הזאת חשובה, אין היא מוכיחה שהאספנות עצמה פסולה. היא מוכיחה דווקא שצריך לאסוף בתבונה. השאלה 'איך זה הגיע אליי?' היא בדיוק השאלה שאספן או אספנית חכמים שואלים: מה מקור הפריט, האם ההחלפה הוגנת, והאם הקנייה נשארת בתוך התקציב. כאשר אוסף נמדד בגודל ההשקעה ולא בסיפור, הוא אכן נעשה נטל. אולם כאשר יש לו גבולות ברורים, הוא נשאר נכס.

7 לפיכך, לדעתי, המבחן האמיתי אינו 'כמה פריטים יש לי?' אלא 'מה אני לומד או לומדת מהם על עצמי ועל העולם?'. כפי שארונות הפלאות מלמדים אותנו כבר מאות שנים, אוסף מספר על האוסף או האוספת יותר מכל דבר אחר. ומה דעתכם?

שאלות לפי עומק • חט"ע

מארגנות הפלאות ועד המדף בחדר: אוספים – נכס או נטל?

שם: _____

חלק א' – שחייה על פני השטח

בחלק זה נשוט על פני המים ונאתר מידע מפורש בטקסט.

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

מהי מטרתו העיקרית של הכותב?

- א לשכנע שאוסף הוא נכס רק כשהוא בנוי על סיפור, סקרנות וגבולות
ב לתאר את ההיסטוריה של המוזיאונים באירופה
ג להמליץ לקוראים להשקיע כסף באוספים

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

מה תפקידה של הפסקה החמישית במבנה הטיעון?

- א הצגת המסקנה
ב הצגת טענת הנגד
ג הצגת נימוק נוסף בעד העמדה

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

3

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	✓ נכון	✗ לא נכון
ארגונות הפלאות נבנו באירופה במאה ה־16.	☐	☐
לפי הכותב, ההבדל בין אוסף שהוא נכס לאוסף שהוא נטל נמצא בפריט עצמו.	☐	☐
הכותב טוען שאוסף אמיתי חייב לעלות כסף.	☐	☐
לפי הטקסט, היסטוריונים שואלים היום גם איך הפריטים הגיעו לאוסף.	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

4

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מחסן מילים: **סקרנות** **כפילויות** **גבולות** **פרסומות**

1. אוסף הוא נכס כאשר הוא בנוי על סיפור, _____ וגבולות.
2. אספנים ואספניות מחליפים _____, משווים ממצאים ומספרים סיפורים.
3. כאשר יש לאוסף _____ ברורים, הוא נשאר נכס.

שאלות לפי עומק • חט"ע

מארגנות הפלאות ועד המדף בחדר: אוספים – נכס או נטל? (המשך)

שם: _____

חלק ב' – צלילה

בחלק זה נצלול פנימה: נסיק מסקנות, נבחן את מבנה הטיעון ואת הלשון.

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

5

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שבו הכותב מציג את עמדתו המרכזית.
- סמנו בירוק את המשפט שבו הכותב מודה שיש אמת בטענת הנגד.
- סמנו בקו את המשפט שבו מנוסחת הטענה המרכזית בקיצור ובחדות.

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

6

מיינו את המשפטים מן הטקסט לפי תפקידם בטיעון. (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	טענה	נימוק / ראיה	טענת נגד	מסקנה
אוסף הוא נכס כאשר הוא בנוי על סיפור, סקרנות וגבולות	☐	☐	☐	☐
אוספנות מפתחת סקרנות, מחקר, סבלנות וארגון	☐	☐	☐	☐
אספנים מחליפים כפילויות ובונים שפה משותפת בין דורות	☐	☐	☐	☐
אוספים הם בסך הכול צורה מתוחכמת של צריכה	☐	☐	☐	☐
'מהדורה מוגבלת' נועדה לגרום לנו לקנות מהר	☐	☐	☐	☐
המבחן האמיתי הוא מה אני לומד או לומדת מהפריטים	☐	☐	☐	☐

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

7

מתחו קו בין מילת הקישור לתפקידה בטיעון

א. ויתור: הודאה בטענה ודחיית מסקנתה

ב. הוספה והעצמה של נימוק

ג. הצגת סיבה

ד. הצגת טענת נגד

1. יתרה מזו

2. מנגד

3. אף על פי ש...

4. משום ש...

שאלות לפי עומק · חט"ע

מארגנות הפלאות ועד המדף בחדר: אוספים – נכס או נטל? (המשך)

שם: _____

משמעות ביטוי

צלילה · בין השורות

8

מהו השורש של המילה 'מתוחכמת' (בביטוי 'צורה מתוחכמת של צריכה'), ומה הוא מוסיף למשמעות?

א. ח'כ"ם: השיווק בנוי בחוכמה ובערמוניות כדי להשפיע עלינו

ב. ת'ח"ם: השיווק מגביל אותנו לתחום מסוים

ג. ח'ד"ך: השיווק מתרחש בחשאי ובחושך

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

9

איזה יחס לוגי מבטאת המילה 'לפיכך' בפסקה האחרונה?

א. ניגוד

ב. סיבה

ג. מסקנה ותוצאה

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

10

באילו אמצעים רטוריים משתמש הכותב בפסקת הפתיחה?

א. דוגמה היסטורית ושאלה רטורית

ב. נתונים סטטיסטיים וציטוט של מומחה

ג. סיפור אישי והומור

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

11

הסבירו כיצד פסקת הפתיחה ופסקת הסיום יוצרות מסגרת לטקסט. התייחסו לדוגמת ארונות הפלאות ולשאלות המופנות לקוראים.

שאלות לפי עומק · חט"ע

מארגנות הפלאות ועד המדף בחדר: אוספים – נכס או נטל? (המשך)

שם:

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

12

הכותב מציג טענת נגד ומודה שיש בה מן האמת. הסבירו כיצד מהלך זה מחזק את עמדתו, והביאו שני ביטויים לשוניים מהטקסט שמסמנים אותו.

מארגן גרפי

צלילה · בין השורות

13

השלימו את הטבלה: לכל אחד משני הנימוקים ולטענת הנגד, כתבו את הטענה, את ההסבר ודוגמה מהטקסט.

טענה	נימוק / הסבר	דוגמה מהטקסט

חלק ג' – מעמקים

בחלק זה נרד למעמקים: נביע עמדה, ניצור ונתחבר לעולם האישי שלנו.

העברה למקרה חדש

המעמקים · מעבר לשורות

14

לפי המבחנים שמציע הכותב, אילו שאלות יכול יואב לשאול את עצמו, ואילו גבולות יוכל להציב לאוסף שלו?

מקרה לבחינה: הסדרה המוגבלת

יואב, בן 16, אוסף כרטיסי שחקנים. בכל פעם שמופיעה הודעה על "סדרה מוגבלת" הוא ממחר לקנות, וחשכויותיו כמעט נגמרו. לאחרונה הוא מרגיש בעיקר לחץ ולא הנאה.

מארגנות הפלאות ועד המדף בחדר: אוספים – נכס או נטל? (המשך)

שם: _____

כתיבה ונימוק

המעמקים · מעבר לשורות

15

משימת קריאה ביקורתית וכתיבה. א. העתיקו מהטקסט: את הטענה המרכזית, ראייה או דוגמה אחת, את טענת הנגד ואת ההפרכה (המשפט שבו הכותב מתמודד עם טענת הנגד). ציינו אם לדעתכם ההפרכה משכנעת, ולמה. ב. כתבו מאמר טיעון קצר (8–10 שורות) בנושא 'אוספים פרטיים: מוזיאון קטן או צורה של צריכה?'. הקפידו על: משפט טענה ברור, שני נימוקים לפחות ובהם דוגמה, טענת נגד והפרכה שלה, מסקנה, ולפחות שלוש מילות קישור (כגון יתרה מזו, אולם, לפיכך, משום ש..., אף על פי ש...). אפשר לכתוב גם על פריטים דיגיטליים, כמו תמונות או סקיינים.

כלי חוסן

המעמקים · מעבר לשורות

16

חבר/ה מספר/ת לכם בלחץ שהוציא/ה את כל החסכונות על פריטים לאוסף ועכשיו מתבייש/ת. כתבו דיאלוג קצר (6–8 שורות) לפי מעש"ה: מחויבות ("אני כאן איתך"), עידוד למשימה קטנה (למשל לרשום תקציב), שאלות שמפעילות חשיבה, והבניית רצף: מה קרה, מה עכשיו, מה הלאה.

מארגנות הפלאות ועד המדף בחדר: אוספים – נכס או נטל? (המשך)

שם:

שיח בכיתה

המעמקים · מעבר לשורות

17

מעגל שיח

- איזה חפץ אצלכם בבית שווה מעט כסף אבל הרבה זיכרונות? מה הוא מספר עליכם או על המשפחה שלכם?
- גאיה אמרה: 'אני יודעת בדיוק כמה הוא שווה', ושתייהן התכוונו לאותו דבר. מה ההבדל בין ערך למחיר, ואיפה עוד בחיים שלנו אנחנו פוגשים את ההבדל הזה?
- מתי אוסף מפסיק להיות כיף ומתחיל להיות לחץ? אילו סימנים יכולים לרמוז לחבר/ה, או לנו עצמנו, שהגיע הזמן לעצור ולבדוק?
- האם אוסף של פריטים דיגיטליים, כמו תמונות או סקיינים, הוא 'אוסף אמיתי'? במה הוא דומה לאלבום הבולים של סבתא רוני, ובמה הוא שונה ממנו?

ייצוג חזותי

המעמקים · מעבר לשורות

18

שרטטו "ארון פלאות" אישי: מדף ועליו שלושה פריטים שמספרים עליכם. ליד כל פריט כתבו איזה זיכרון הוא שומר.

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת לזהות בטקסט טענה, נימוק, טענת נגד והפרכה.
			אני יודע/ת להסביר את תפקידן של מילות קישור כמו "מנגד" ו"אף על פי ש..."
			אני יכול/ה לנסח עמדה מנומקת בשאלה מתי אוסף הוא נכס ומתי נטל.

כרטיס יציאה

אספנות: מה מספר האוסף שלי • חט"ע

שם:

כיתה:

תאריך:

1. כתבו במשפט אחד את המבחן האמיתי לאוסף לפי הכותב.

2. האם ההפרכה של הכותב שכנעה אתכם? נמקו בקצרה.

3. ציינו מילת קישור אחת מהטקסט ואת היחס הלוגי שהיא מבטאת.

כמה נהנית מהטקסט? 1 2 3 4 5

מה אני לוקח/ת איתי מהטקסט? כתבו או ציירו

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה • אספנות: מה מספר האוסף שלי • חוברת תלמיד לחט"ע

